

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ГОМОВИЧ О.Я. Нетрадиційні методи навчання на уроках у початковій школі	56
ГОПОНЬКО С. І., ХОМА О. М. Вивчення елементів синтаксису в початковій школі на компетентнісних засадах	58
ГРАБ М. В. Інтеграція як одна із складових забезпечення якості природничої освіти майбутніх педагогів	60
ДЖАНДА Г. Б. Компоненти наступності професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів на засадах праксеологічного підходу	62
ДІДИК Я.В., ЛІБА О.М. Задачі як засіб розвитку творчого мислення молодших школярів на уроках математики	65
ДОБОШ О. М. Підвищення ефективності освітнього процесу в ЗВО за допомогою робочих зошитів	67
ДОБОШ О. М., КАРАМАНИЧ О.В. Професійна діяльність керівників (менеджерів) закладів освіти в полікультурному освітньому середовищі	69
ДОБОШ О. М., КОНКУС Р.А. Хмарні сервіси GOOGLE в аспекті управління ЗДО	70
ДОБОШ О. М., РУСАНЮК М.В. Технологія проєктування розвитку ЗДО	73
ДОБОШ О. М., СЕМСИЧКО І.В. Медіакомпетентність сучасного педагога як складова професійної компетентності	75
ДОБОШ О. М., ХАЛАН Т.Ю. Підготовка майбутніх вихователів до формування доброзичливості у дітей старшого дошкільного віку: виклики сьогодення	77
ЗУБ Н. Формування комунікативно-компенсаторної компетенції учнів старшої школи на уроках англійської мови	78
ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є. Аналіз структури та змісту професійних компетентностей в освітніх програмах підготовки дизайнерів в Україні та Данії	80
ІВАНИЦЬКА О. Formation of intercultural competence of senior school learners in english lessons on the basis of local history material	82
ЙОВБАК А. В., ФЕНЧАК Л.М. Уплив сімейного виховання на формування особистості здобувача початкової освіти	84
КАМПОВ Н.В. Розвиток діалогічного мовлення молодших школярів у системі розвивального навчання на уроках української мови	86
КАС'ЯНЕНКО О.М. Сучасні форми роботи корекційного педагога з батьками дитини з особливими освітніми потребами	88
КАС'ЯНЕНКО О.М., МАТЬОЛА І. В., СЮГАЙ Є. В. Шляхи здійснення індивідуального підходу в процесі розвитку мовлення дошкільників	90
КАЧУР М.М., СТЕПАНОВА Л.П. Професійна підготовка вчителів мистецтва у системі полікультурної освіти	92
КИРИТА В., ФЕНЧАК Л.М. Особливості навчання сучасних школярів через призму теорії поколінь	93
КОБАЛЬ В.І., ЗАГОРОДНЯ Г.В. Мотивація педагогічних працівників ЗДО як функція управління персоналом	95
КОСТИЧ М.В., МИХАЙЛОВА К.В. Пізнавальна активність як прояв інтересу дитини до навколишнього світу	97
КОСТЬ Е. Ю., САМОФАЛ Л. О., ЛАЛАК Н. В. Вплив сім'ї та ЗЗСО на формування моральних цінностей дітей молодшого шкільного віку	99
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Навчальна практика як компонент розвитку творчого мислення здобувачів вищої педагогічної освіти	101
КУЗЬМА О. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості національно-патріотичного виховання у початковій школі	103
КУРТА Я. The use of authentic materials for the formation of english linguistic and socio-cultural competence of secondary school learners	105
ЛАВРЕНОВА М.В. Освітній процес в умовах воєнного стану	107

Мистецтво, з точки зору філософії, посідає особливе місце в культурі, оскільки має здатність символічно віддзеркалювати світ у всій його цілісності, і пов'язане з такими філософськими категоріями, як «пізнання» (як процесу творчого відображення об'єктивної реальності у свідомості людини [2]); «світогляд» (як комплексу «уявлень, оцінок та установок людини, що забезпечують цілісне бачення та усвідомлення світу і місця в ньому людини разом з життєвими позиціями, програмами та іншими спонуками поведінки, активного діяння взагалі» [3, с. 17]); «мислення» (як процесу абстрактного відображення суті речей та процесів дійсності, їх узагальнення, творення нових ідей). Водночас, мистецтво здатне розкривати сенс людського буття, впливати на внутрішній світ людини, розвиток її потреби в пізнанні та мисленні, формування її світогляду.

Тому в сучасних умовах розвитку полікультурного суспільства особливого значення набуває удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва. Адже в арсеналі їхньої педагогічної діяльності – широке використання естетичної функції мистецтва, що спрямовує соціально-творчу активність за законами краси; виховної функції мистецтва, яке є засобом не тільки морального, духовного, а й соціального вдосконалення людини; комунікативної його функції, що забезпечує за допомогою мистецьких творів спілкування без кордонів, «міжнародною» мовою. А це і є шлях залучення сьогоднішніх школярів – майбутніх свідомих носіїв своєї культури до міжнаціонального спілкування, взаємодії з носіями інших культур.

Наступне наукове дослідження буде спрямовано на пошук нових підходів та методів удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва.

Література

1. Нікітіна Н. П. До проблеми полікультурної освіти студентської молоді. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2017. Вип. 2. С. 192–198,
2. Степанова Л. П., Хан Сяосянь. Сутність пізнавального інтересу підлітків до сприйняття вокальної класичної музики у процесі навчання. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманов.: Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти*. Київ, 2016. Вип. 21 (26). С. 88–93.
3. Словник-довідник з курсу «Філософія» для студентів 2, 3, 4 курсів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання / укл. А. Г. Чичков, О. М. Башкеєва, О. М. Патеріло. Дніпропетровськ. 2014. 20 с. URL : https://udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/08/Filosofiya_slovnik.pdf

УДК 37.016:37.011.3-057.874:316.346.36

КИРИТА В., ФЕНЧАК Л.М.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ СУЧАСНИХ ШКОЛЯРІВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ

Ми часто замислюються над тим, чому виникають конфлікти між батьками та дітьми. Справа в тому, що батьки належать до одного покоління, а їхні діти – до іншого. Є теорія, яка пояснює, чому покоління так різняться між собою. Авторами теорії поколінь є Вільям Штраус та Ніл Хоув, які її

представили як цикл, який з часом повторюється. Під *поколінням* вони мають на увазі певну сукупність людей, які народжені в проміжку приблизно 20 років. Представникам одного покоління притаманні подібні моделі поведінки та цінності, що сформувалися залежно від історичної епохи [3].

В умовах сучасних освітніх реформ дуже важливо досліджувати всі виклики та проблеми які виникають в освіті. Саме тому так важливо досліджувати принципи організації навчального процесу дітей покоління «Зет» (сучасні школярі), розробляти ефективні методи та прийоми навчання, які зможуть мотивувати учнів до активної роботи, сприятимуть кращому засвоєнню інформації, а також формуванню в них ключових компетентностей.

У сучасному світі стрімко розвивається сфера цифрових технологій, а діти все раніше починають освоювати різноманітні гаджети, з раннього дитинства вчать користуватися інтернетом. Дослідження 2015 року показали, що майже 80 % школярів користуються інтернетом 3 години на добу, а кожен шостий проводить там близько 8 годин на добу [2]. Для сучасних дітей інтернет не просто набір технологій чи окрема віртуальна реальність. Для них інтернет – це невід’ємна частина життя. Саме ця характеристика відрізняє сучасних дітей від представників інших поколінь, зокрема їхніх батьків та вчителів. Таких дітей називають поколінням «Зет». На сьогодні всі школярі – це представники покоління «Зет». Зрозуміло, що вони значно відрізняються від попередніх поколінь. Саме тому так важливо досліджувати особливості цього покоління і, спираючись на них, розробляти ефективні методи та прийоми навчання, які зможуть мотивувати учнів до активної роботи, сприятимуть кращому засвоєнню навчальної інформації.

Сучасне покоління учнів, які народилися після 2000 р., – це покоління «Зет», «цифрові» учні. Вони тісно пов’язані між собою за допомогою мережі Інтернет та мобільних телефонів. Цінності цього покоління знаходяться на стадії формування, але психологи вже відзначають тяжіння до індивідуалізму, самовпевненість і спрямованість до успіху. Варто зазначити, що існує проблема визначення дат цього покоління. Більшість культурологів і демографів називають роком народження покоління «Зет» 1991 рік. А деякі вважають, що точкою відліку існування покоління є 2001 рік. Існування різних думок зумовлено тим, що одним із факторів формування світогляду покоління вважають розвиток технологій. Величезний вплив на становлення останнього покоління мали комп’ютерні технології. Тому 1991 р. обрано як дату створення всесвітньої мережі Інтернет, а 2001 р. – як входження інтернету до повсякденного життя. Покоління «Зет» – це особливі учні, які потребують нового підходу педагогів, щоб процес навчання став ефективнішим. Головна особливість цього покоління – те, що їхній світогляд формується від впливом комп’ютерних технологій та інтернету. І вчителям, особливо старшого віку, цінності яких формувалися за інших історичних умов, за іншого рівня технологічного розвитку, надзвичайно важко зрозуміти своїх учнів, у яких по-особливому формуються психічні функції. Саме тому традиційні методи та прийоми навчання часто не дають потрібного результату. Зараз важливо

вивчати перебіг психічних процесів у сучасних учнів, щоб знайти найоптимальніші методи навчання [3].

У представників покоління «Зет» змінився перебіг таких психічних процесів, як пам'ять, увага та мислення. На основі цих психічних трансформацій ми спробували сформулювати найоптимальніші шляхи педагогічної взаємодії з учнями покоління «Зет». Новий матеріал на уроках варто подавати невеликими блоками, постійно змінюючи форми роботи. Найкраще подавати інформацію, використовуючи наочність, тобто у вигляді схем, таблиць, графіків, ілюстрацій. Варто звести до мінімуму використання такого методу навчання, як слово вчителя, натомість звернути більше уваги на метод евристичної бесіди, яка розвиває логічне мислення. Також доцільно використовувати інтерактивні методи навчання. Ефективним у процесі навчання покоління «Зет» є також прийом гри. Завдання для учнів завжди потрібно формувати чітко і детально пояснювати кожен етап його виконання. Об'ємні завдання потрібно ділити на декілька простих. Доречним буде використання прийому покарань та нагород. На кожному уроці потрібно мотивувати учнів до навчання, викликаючи у них інтерес захопливими завданнями, а також пояснювати, як саме вони можуть використати здобуті знання у повсякденному житті.

Література

1. Безбородих С.М. Теорія і методика виховання молодших школярів. Старобільськ: ЛНУ імені Т.Шевченка. 2019. С.8-20.
2. Колесова Г. Хто такі «ікси» та «ігреки» і як їм порозумітися з «зетами». URL : <https://www.pedrada.com.ua/article/1236-qqq-17-m3-15-03-2017-hto-tak-ksi-ta-greki-yak-m-porozumtisy-a-z-zetami>
3. Коростіль Л. А. Покоління «Зет»: пошук способів педагогічної взаємодії. Народна освіта. 2018. № 1(34). URL : https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5229
4. Покоління «Зет». Проблема визначення дат покоління. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Покоління_Z

УДК [373.2.011.3-051:331.101.3]:005.95/.96(043.2)

КОБАЛЬ В.І., ЗАГОРОДНЯ Г.В.
Мукачівський державний університет

МОТИВАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗДО ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Зміни та реформи в галузі освіти вимагають удосконалення механізмів управління освітою, тому актуальним питання мотивації діяльності педагогічних працівників є актуальним.

Людські та інтелектуальні ресурси сприяють ефективній роботі закладу освіти, якості наданих освітніх послуг. Мотивація праці педагогічного персоналу є ключовим засобом забезпечення мобілізації кадрового потенціалу закладів освіти. Ефективність управління закладами освіти неможливе без розуміння мотивів і потреб його працівників, а також ефективного використання стимулів до їх праці. Шлях до ефективного управління персоналом, до активізації його творчої діяльності лежить у розумінні мотивації людей. Якщо добре розуміти,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>